

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s priloženo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 4-40,
Pol leta . . . . . „ 2-20,
Četrt leta . . . . . „ 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Uredništvo in upravnistvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

NOVA SOČA

Oznaniila

in „poslanice“ plačajo se za štiristopetit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarnah v Nunki in Šolski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Naše krajevne železnice.

Povodom odsekovih razprav v poslanski zbornici dunajski o vladini predlogi za dovolitev 40 milijonov goldinarjev za mnogotere prometne (komunikacijske) naprave na Dunaju oglašali so se nekateri poslanci (kakor n. pr. poročevalec dr. Rus, grof Palffy, baron Morsey in deloma tudi profesor Šuklje) ter odločno naglašali, da država tudi na druge dežele ne sme pozabiti, ako hoče kar h kratu dovoliti toliko milijonov stolnemu mestu dunajskemu. Naglašala se je med drugimi tudi potreba, da bi država morala bolj pospeševati zgradbo krajevnih (lokalnih) železnic v posamičnih deželah.

Tako potrebo čuti posebno naša dežela gorško-gradiščanska, ki je z ozirom na železniški promet najbolj po mačehovsko oskrbljena. Edino južna železnica osrečuje majhen delek naše dežele, a še ta železnica je najdražja v državi!

Znano je, da so se naši deželani toplotne posebnosti za dve krajevni železnici in sicer: za prvo od Tržiča ali Ronkov (drugi pa od Gorice) po Furlaniji do Červinjana, od kjer bi posredovala italijanska črta najkrajšo zvezo Trsta z Benetkami; za drugo pa od Logatca po Vipavski dolini do Gorice. Furlanska železnica je skoro že zagotovljena, načrti so dovoljeni, tudi denar (okoli 1.700.000 gld.) se dobi. Vse drugače pa stoji stvariz vipavsko železnico. Mi smo zasledovali to uprašanje od prvega početka in smo tako v ugodnem položaju, da moremo poročati o njem poleg svojih opazovanj tudi nekatere podrobnosti, katere smo zajeli iz najverodostojnejših virov.

Pred dvema letoma se je mnogo govorilo in pisalo o železniški zvezi od južne železnice v Logatcu po Vipavski dolini do kolodvora južne železnice v Gorici. Tudi shod vseh veljavnejših mož Vipavske doline pri Rebku januarja meseca l. 1890. bavil se je s to prevažno zadevo ter odposlal na merodajna mesta obširno utemeljene prošnje za to železnično zvezo, katero so toplotno priporočali tudi naši gospodje državni poslanci. Poročila, ki so dohajala o tem prevažnem uprašanju za celo Vipavsko dolino in tudi za Gorico ter deloma za celo deželo, bila so spočetka jako tolažilna in so dajala mnogo upanja. Može, ki so prihajali v neposredno dotiko z ministri in drugimi visokimi glavnimi tam gori na Dunaju, izjavljali so prav določno, da vlada resno namerava graditi krajevno železnico od Logatca po Vipavski dolini do Gorice in to iz — v vojaških ozirov in nagibov, ker bi posredovala najkrajšo in navpično zvezo notranjega ozemlja z italijansko mejo. Umevno in resnično je, da bi bila ta železnica velike važnosti v morebitni vojni z Italijo, ker bi po varnem svetu dovažala vojske k meji in bi jih isto tako hitro lahko zopet odvažala na varno notranje ozemlje. Zato je celo naravno, ako je vojni minister vrgel svoje pozorno oko na to železniško črto in ako je tudi že ponovno izjavljal in naglašal potrebo, da bi se gradila.

Taka in enaka poročila so množila vroče nade vseh onih, ki so se ogrevali za to železnico. — Ko je pa po enem letu to uprašanje nekoliko omtvelo, da ni bilo v njem z merodajnih mest nikakih dobrodejnih znamenj, tolažiti smo se začeli z mislijo, da visoki dunajski krogi gotovo niso pozabili na strateško potrebno železnico od Logatca do Gorice, ampak da so njeno zgradbo iz denarnih ozirov za nekaj časa le odložili, kar so storili lahko s toliko mirnejšo vestjo, ker je bila obnovljena trozveza, po kateri je Italija še vedno ostala „naša ljuba prijateljica in zaveznica“, radi česar se nam v bližnji prihodnosti baje ni bati kake vojske z njo.

Veliko upanja za to železnico dala nam je tudi naslednja izjava merodajnih krogov dunajskih.

***

Dne 10. aprila 1891. podala sta zemljemerec g. Ivan Gasser in inženir g. Emil Luzzatto v Gorici trgovinskemu ministerstvu prošnjo, naj bi dovolilo, da bi imenovana gospoda smela izvršiti priprave

za sestavo zakonitega načrta za tramvaj na par z ozkim tirom za osebni in tovarni promet na črti: gorški kolodvor-St. Peter-Gornja in Dolnja Vrtojba - Bilje - Bukovica-Vogersko - Prvačina - Dornberg - Pekel - Rinemberg - Batuje - Dobravlje in Ajdovščina z vejo od goriskega kolodvora do Stratiče.

Ta črta bi bila kakih 34 kilometrov dolga in bi v nobeni točki ne križala sedanje državne ceste. Kakor je razvidno iz gori navedenih krajevnih imen, bi ta tramvaj na par ne šel po najkrajši črti iz Gorice v Ajdovščino, ampak da bi se vil kakor kača tje pa sem do raznih vasij v naši prekrasni Vipavski dolini. Tak tramvaj bi najbrže še več koristil nego železnica, katera bi poiskala najkrajšo črto in ki bi s tem pustila večino gori imenovanih krajev na strani.

Imenovana gospoda sta poudarjala v svoji prošnji, da se Vipavska dolina odlikuje od drugih delov naše dežele po raznovrstnosti pridelkov in izredni prihodnosti prebivalstva, a ker nima časa primerne prometnega sredstva (železnice ali tramvaja na par), ne more blagostanje tako uspevati in cveteti, kakor bi lahko. St. Peter, Vrtojba in Vogersko, ki so blizu Gorice, pečajo se poleg sadjarstva in vinarstva tudi z vrtnarstvom; v Biljah in Bukovici so najznamenitejšje opekarnice; v Batujah, Vrtovinu, Lokavcu in Ajdovščini so kovačnice in žage; ob Vipavi je povsod mnogo mlinov; v Ajdovščini pa so tovarne, katere gonita voda in par. Vrhu tega je v Ajdovščini glavno skladišče drv iz erarskih in gospodskih gozdov. — Zaradi tega bi tramvaj na par mnogo koristil blagostanju prebivalstva v Vipavski dolini.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo pa je zavrnilo prošnjo gori imenovanih gospodov z odlokom 4. septembra 1891. št. 22.985, v katerem je rečeno, da se ne dovolje priprave za načrt tramvaja na par z ozkim tirom, pač pa da bi ministerstvo ne imelo nič proti temu, ako bi gg. Gasser in Luzzatto hotela izvršiti priprave za načrt krajevne železnice, ki bi šla po istej črti, kakor nameravani tramvaj, in ki bi se v slučaju potrebe iz javnih (vojaških!) razlogov lahko dopolnila s popolno železniško zvezo od Postojne ali kake druge točke ob južni železnici do Gorice.

Ta ministerški odlok je morebiti prva zapisana izjava merodajnih krogov, ki kažejo z njo, da se bavijo z mislijo o železniški zvezi po Vipavski dolini do Gorice; ob enem nam množi upanje, da se naše želje v tem oziru morebiti vendarle uresničijo, ako bomo vstrajno drezali in prosili ter skrbeli za to, da to prevažno uprašanje ostane neprestano na površju, da bomo vedno o njem razpravljali in se zanj ogrevali.

Toda kakor je gori omenjeni ministerški odlok množil naše nade z ozirom na železnico po Vipavski dolini, tako so jih omajale poznejše izjave merodajnih činiteljev.

Čitateljem našim je znano, da so se naši Furlani že poprej krepko potezali za železnico od Tržiča ali Ronkov do Červinjana; podpirala jih je italijanska vlada po svojih zastopnikih, ki so se pogajali z vladnimi krogi dunajskimi za podaljšanje železnice od Červinjana do Benetk, ker s tem bi se skrajšala daljava med Trstom in Benetkami za celih par ur. Furlanski železnici je jako naklonjeno tudi vojno ministerstvo iz vojaških ozirov. In ker Furlani niso mirovali, marveč skrbno delali, drezali in prosili (naredili so tudi par načrtov), imajo dovoljenje in tudi sredstva za to železnico takorekoč že v žepu.

Mi Slovenci ne zavidamo Furlanom te važne pridobitve. Vendar pa želimo, da bi ta železnica ne šla od Tržiča ali Ronkov, marveč od Gorice v Červinjan in potem dalje v Italijo. S tem bi železnica koristila tudi Gorici, drugim delom naše dežele in bi bila tudi v vojaškem oziru koristna, zlasti kadar bi bila dogotovljena železnica po Vipavski dolini, katera bi na tak način posredovala navpično zvezo iz notranjega ozemlja na dve strani, do Kornina in do Červinjana, naravnost k italijanski meji. Menimo, da si vojno ministerstvo ne more želeto ugodnejših železniških črt nego sta go-

ri omenjeni od Postojne ali Logatca do Gorice in od tu dalje do Červinjana.

Dasi torej Slovenci od srca privoščimo Furlanom eno ali drugo železnico, ki bo konečno vendarle koristila naši deželi, če tudi le majhnemu delu, vendar se moramo svečano zavarovati proti temu, da bi furlanska železnica potisnila izvršitev one po Vipavski dolini v daljno prihodnost, katere bi morebiti cel sedanji rod ne dočakal. Zakaj omenjamo to morebitnost? Evo, reč je taka-le:

Ni nam treba veliko opisovati znane resnice, da merodajni krogi neradi storé kake take korake v korist posamičnim deželam, posebno pa naših deželam na jugu, za katere bi morala cela država donášati večje denarne žrtve. Ako pa kaka dežela na jugu doseže kdaj večjo državno podporo ali napravo, potem naj takorekoč za nekaj let zadovoljno molči, da s svojo nadležnostjo ne draži merodajnih krogov dunajskih.

Tako načelo hočejo oni krogi nekako uveljaviti tudi z ozirom na furlansko železnico, češ, ko poknežena grofina gorško-gradiščanska dobi to železnico, naj bo zadovoljna in naj ne pride na dan z drugimi podobnimi željami. V enakem zmislu se je namreč izjavil pred kratkim sam trgovinski minister markiz Baquhem proti našim veljavnim možem, ki so se potezali pri njem za železnico po Vipavski dolini. Minister je pri tej priložnosti nekako že pozabil na odlok, s katerim je zavrnil gori omenjeno prošnjo gg. Gasserja in Luzzattoja in s katerim je imel v mislih bodočo železnico po Vipavski dolini, ter je dal malo upanja za njeno uresničenje. Kazal je na denarne težave, češ, da nikakor ne more dobiti denarja za to podvzete. Ko je bil opozorjen na znano resnico, da je ta železnica potrebna iz vojaških ozirov in da jej je vojni minister tudi jako naklonjen, dejal je markiz Baquhem takó nekako: No kajpak, vojni minister bi rad gradil strateške železnice povsod, kjer je možno kako okrajšanje daljave; toda — odkod vzeti denar, kaj poreče k temu finančni minister? Sicer pa more biti dežela gorško-gradiščanska zadovoljna, ker dobi furlansko železnico, katero cela dežela močno želi. — Navzoči naši zastopniki so se močno začudili takemu prepričanju trgovinskega ministerstva in so mu takoj pojasnili, da bo furlanska železnica koristila le majhnemu delu naše dežele, da bo Gorici celo močno škodovljna, ogromen del dežele pa da nima prav nikakega uzroka, da bi se kdo vé kako veselil te železnice. Povedali so mu tudi, da je bila iz Gorice celo neka deputacija na Dunaju, ki je bila pri cesarju in raznih ministrih, da bi prepričala železnico od Tržiča ali Ronkov do Červinjana ter omogočila železnico iz Gorice v Červinjan. Zdal je bila na markizu Baquhemu vrsta, da se je čutil. Dejal je, da o gorški deputaciji ničesa ne vé (ker pri njem ni bila, ampak le pri sekijskem načelniku, kajti ministra takrat menda ni bilo na Dunaju) in da mu je vse to, kar je raynkar slišal, čisto novo. Bil je osebno v Gorici med našo razstavo in takrat mu je od vseh strani donela velika zadovoljnost s furlansko železnico . . . . .

***

Iz vsega tega je razvidno, da ima železnica po Vipavski dolini svojega zagovornika v vojnem ministerstvu, nasprotnika pa sta ji finančni in trgovinski minister, ki menita našo deželo zadovoljiti z nameravano železnico po Furlaniji.

Naša skrb bodi, da se vedno in vedno oglašamo s prošnjami za toli potrebno vipavsko železnico; s tem bomo podpirali tudi vojno ministerstvo v njegovih strateško utemeljenih težajah. Po drugi strani pa dokažimo gospodu trgovinskemu ministru, da velik del dežele ne bo imel nikake koristi od furlanske železnice in da nima uzroka, radi katerega naj bi se je kdo vé kakó hrepeneče veselil. Naši rojaki v Vipavski dolini so se že parkrat bavili s tem za nje prevažnim uprašanjem. Naj bi se oglašili v zmislu tega članka še enkrat za železnico po Vipavski dolini do Gorice, s podaljškom v Furlanijo do Červinjana. Želeti bi bilo, da bi se v enakem zmislu oglašili tudi sosednji Notranjci, katerim bi ta železniška zveza enako mnogo koristila,

kajti pozdeva se nam iz nekaterih znamenj, da so gg. kranjski poslanci precej hladnokrvni za to železnico. Njih glas bi tudi nekaj pripomogel k ugodnej rešitvi tega važnega uprašanja za vitalne koristi cele Vipavščine!

Pa tudi naši gg. deželni poslanci bodo imeli priliko, da pokažejo, ali res cela dežela kar plamti k furlansko železnico. V deželnem zboru pride baje v tem zasedanju na dnevni red predloga, naj bi dežela dovolila 50.000 gld. za zgradbo te železnice. To je ogromna svota za našo ubožno deželo! In ker je Furlanija itak požrla že ogromne svote iz deželnih jaslí, prepričani smo, da bodo že radi tega vsi slovenski deželni poslanci kot jeden mož proti dovolitvi tolike podpore za to železnico; po drugi strani pa dokažejo trgovinskemu ministru, da se je zeló motil, ko je menil, da zadovolji opravičene zahteve naše dežele edino le s furlansko železnico.

Kolikor smo doznali iz verodostojnih virov, bo ona predloga utemeljevala dovolitev 50.000 gld. deželne podpore z vladino grožnjo, da potem tudi ona odtegne državno podporo enega milijona (če se ne motimo), ako dežela ne dovoli navedene svote. Ta vladina grožnja baje moti tudi nekatere slovenske gg. poslance, da se še nič kaj ne morejo odločiti glede na to deželno podporo 50.000 gld. Menimo, da vlada zaradi bagatele 50.000 gld., ki so pa za deželo že ogromna svota, ne opusti čezlega načrta, za kateri se poteza vojno ministerstvo, ampak da k milijonu priloži še to malenkost; zaradi tega pa naš deželni zbor lahko mirnim srcem zavrne omenjeno predlogo za deželno podporo.

Od razumnosti in previdnosti naših gg. deželnih poslancev pričakujemo slovenski volilci, da v tem prevažnem uprašanju pravo ukrenejo. In v tej nadi končujemo tudi mi svoj današnji uvodni članek.

DOPISI

Cerkno. 7. marca. — Ker se v dopisu iz Cerkna v „Novi Soči“ od 26. februarja t. l. št. 9 nahajajo neresnična, mene zadevajoča poročila, prosim, da se v zmislu št. 20 tiskovne postave sprejmejo sledeči popravki:

Izjavljam najprvo, da onih poročil v „Slovenski Narod“ in „Soči“, kateri so razburili dopisnika, nisem jaz pisal, ne bil z dopisnikom v kaki zvezi in mi tudi do zdaj ni znan; tudi se z njim ne ujemam, ker sem odločen nasprotnik takim dopisom, ki duhove razburjajo in med občinstvom nemir delajo; še manj pa moram misliti, da občinski starešine, voljeni od katerekoli stranke, ne bi imeli enakih pravic, ki jim pristojajo po občinskem redu.

Ni res pa, kar trdi dopisnik, da so računni nekaterih občin za leto 1891., ki so se reševali 13. februarja t. l., ostali nerešeni. Ugovori zoper nekatere točke v teh, ki so bili podani, so bili, v kolikor so se spoznali za opravičene, takoj rešeni in popravljeni, večinoma pa zavrnjeni, ter računni vseh 12 kat. občin, kakor tudi ona za skupne potrebe in cerkveno občino, konečno rešeni. Rešen ni bil preprič med odstopivšim in sedanjim podžupanom iz Planine, kateri pa se je unel v zadevi, ki ni spadala k občinskemu računu, temveč stvar, ki se je vršila doma brez županstva in starešinstva, oziroma brez sklepa.

Pomoto v računih cerkljanske kat. občine za 800 gl., a ne za 1110 gld. 69 kr., kakor trdi dopisnik, je bil naredil neki drugi gospod, kateremu sem bil izročil račune v sestavo, ker jih je bil deželni odbor zavrnil zaradi tega, ker se zastali bolnišnični dolgov in potem občinske naklade in obresti bivših bratovščin, ki so bile za zastali bolnišnični dolg zarubljene, niso v denarnične dnevniko pravilno upisovali; akoravno s koncem izid denarnega stanja občin je ostal enak, so se morali račun v dotičnem zmislu prenameniti in pri tem prenamenjanju je omenjeni izdelovalec konečni primankljej, ki je koncem leta

pri Cirku znašal 1085 gl. v naslednje leto prenesel z 1885 gld., tedaj za 800 gl. preveč. To pomoto je deželna računarija v Gorici pri pregledovanju našla in razvidela, da je kot tako le za pomoto vzela ter naročila županstvu, takó popraviti, da bodo prejšnje številke prekrizane, pa še razvidne, poleg teh pa pravi zneski z rudečilom upisani, kakor je razvidno v računih.

Tako popravljene računi so bili zopet deželnemu odboru predloženi za županskim poročilom 8. julija 1891. št. 631, in od istega potrjeni z odlokom 22. julija 1891. št. 3043.

Ker so pa nekateri gospodje volilci in najhujši agitatorji od stranke „mladih“, ali kakor se sami imenujejo „belih“, proti moji zopetni izvolitvi v občinsko starseinstvo vložili protest zaradi tega, ker nisem še takrat imel računov potrjenih, skrbeli ob enem na to delati, da bi ne bili še kmalu potrjeni, v ta namen šli k deželni računariji, pri kateri so gori navedeno pomoto povzeli in med tukajšnje volilce raztrobili, da so našli toliko sleparijo, sem jaz v seji dne 15. avgusta istega leta starseinstvu takrat že potrjene račune še enkrat predložil, jim omenjeno pomoto in kako se je popravila razkazal, ter zahteval ob enem, naj se voli odsek 3 ali 4 udov, kateri naj pregledajo račune vseh pret. 20 let mojega županovanja z dostavkom, da hočem popraviti vsako pomoto, ki jo v njih najde na mojo korist in na škodo katere občine. Zahteval sem ob enem, da naj se v ta odsek med drugim izvoli takratni starseina A. S. iz Cerkna, ki je pripadal k nasprotni stranki.

Starseinstvo, med njimi prvi oni, katerega sem ravno omenil, pa je moj predlog zavrnilo s tem, da je račune, ko so se reševali, vselej natanko pregledalo, ter da je zdaj to nepotrebno.

Da je bil po pomoti omenjeni razloček v računu res le 800 gld. in ne za 1110 gl. 69 kr., kakor trdi poročevalec, naj tu dokažem: Za leto 1890. so znašali po računu, v katerem je bila pomota, aktivni stroški

v občini Cerkno	1758 gl. 42 kr.
dohodki pa	1196 „ 12 1/2 „
primanjkljaj	562 „ 29 1/2 „

Po popravljenem računu pa	
dohodki	1230 gld. 97 kr.
stroški	993 „ 26 1/2 „
ostanek	237 „ 70 1/2 „

Ako se prejšnji primanjkljaj in ostanek po popravljenem računu seštejeta, znaša tedaj ravno 800 gl.

Poleg tega pa je ostalo še neplačanih bolnišničnih stroškov . . . . . 982 gl. 49 kr. nepotijanih dohodkov . . . . . 545 „ 89 „ Po takem je bila občina vendar še na dolgu . . . . . 198 gl. 89 kr.

Poročilo dopisnikovo ni bilo torej prav, še manj pa resnično, da ta pomota do zdaj ni bila znana drugemu, ko meni in deželnemu odboru, ker kot gori navedeno, je bila naznanjena od mene zbranemu starseinstvu v javni seji, še bolj raznesena pa v črni luči v najzadnje kote po občini od stranke, h kateri pripada dopisnik.

Račun o prejeti in izplačani odškodnini v zadevi razdelitve občinskih zemljišč v Cerknem, kakor tudi prošnja in k tej spadajoče date za vknjižbo, imam vse pripravljene, ter bom izročil ndom komisije, ki se je volila na moj predlog v seji 13. februarja t. l. Da bi moral to predlagati starseinstvu, ni v dotični postavi, tudi ni bilo o tem nikakega sklepa. Dostavim še, da je odškodba od mene vsa izplačana, nasprotno pa imam jaz še lepo svoto dobiti na ta račun od strank.

Veselilo me bo, ako komisija vknjižbo naglo izvede, saj ne bo imela pri tem tolikih težav, tudi ne žrtve, ker prejme vse potrebne date od mene, kot sem jih jaz v tej zadevi imel, ne da bi bil zato najmanjšo odškodbo prejel.

Dopisniku in njegovi stranki, ki zastopa tretjino v starseinstvu, pa svetujem, da v prihodnje trud, ki ga že blizo dve leti ima s tem, da polni časnikom predale sramotilnimi članki, raje obrne v to, da se pod novim županstvom zboljša gmotno stanje v občinah in popravi, kar sem jaz zamudil, za kar je ob volitvi obljube delala; preverjena naj bo, da ostali dve tretjini, h katerima tudi jaz pripadam, vsak dober nasvet z veseljem sprejmete.

Peter Podobnik
bivši župan in računodajalec.

Dostavek uredništva. — Gospod Podobnik nas je pozval, naj ta dopis sprejmemo na podlagi §. 20. tisk. zak. — O popravkih govori sicer §. 19. tisk. zak., a vse drugače nego gospod dopisnik misli. Ta „popravek“ bi lahko virgli v koš, ako bi hoteli. Toda naše načelo je, da damo priliko, da se vsakdo zagovarja, kdor je bil v našem listu kakorkoli, naravnost ali zakrito, napaden. Doslej nismo zavrnilili še nikakega dostojno pisanega odgovora, zato ni uzoška, da bi tudi g. Podobniku branili pot v predale našega lista, dasi nam ta odgovor vzame veliko dragocenega prostora. Samó želeli bi, da bi bilo s tem konec cerkljanskim homatijam v našem listu, ker jemljejo nam veliko prostora, dasi ne zanimajo, razun Cerkljanov, nikogar na svetu.

Iz učiteljskih krogov, 9. marca. — Zadržnja „Nova Soča“ je obširno razložila žalostno gmotno stanje učiteljstva na Goriskem. Da bo to stanje še očitnejše, primerjajmo ga z gmotnim stanjem učiteljstva v vseh štirih sosednjih pokrajinah.

Na Goriskem ima $\frac{1}{12}$ učiteljev 600 gld., $\frac{3}{12}$ imajo 500 gld., $\frac{5}{12}$ pa 400 gld. Celi učiteljev ima torej le po 400 gld.; vrhu tega so podučitelji s 300 gld.; učiteljice po 480, 400 in 320 gld. v istem razmerju, kakor učitelji; podučiteljice 280 gld.; petletnine znašajo 10% od plače. — Na cellem Goriskem (razun Gorice) je le 19 učiteljev s 600 gld., 38 s 500 gld., 136 s 400 gld., 49 s 320 gld., 15 s 300 gld. in 47 z 280 gld. letne plače. — Blagovoljni čitatelj naj primerja te podatke z naslednjimi:

V tržaški okolici znašajo plače učiteljev 650 in 600 gld.; podučitelji imajo 450 gld.; učiteljice 550 in 500 (manj nobenah!); podučiteljice pa 350 gld.

V Istri ima $\frac{1}{10}$ učiteljev 600, $\frac{4}{10}$ 500 in $\frac{5}{10}$ 400 gld. (tukaj imajo najnižjo plačo torej le $\frac{1}{2}$ učiteljev); podučitelji 350; učiteljice kakor pri nas, samó da je razmerje po desetinah in ne po dvajsetinah; podučiteljice 300 gld.; petletnine brez izjeme po 60 gld. (torej v tem bolje od nas!)

Na Kranjskem ima 5% 700 gld., 10% 600, 35% 500 in 50% 450 gld. letne plače, kar je veličanska razlika proti nam; podučitelji 360; petletnine 40 gld.; učiteljice pa imajo enake plače z učitelji. — 27 učiteljev ima 700 gld., 54 ima 600 gld., 189 jih ima 500 gld. in 269 učit. ima 450 gld.; manjših plač niti ni!

Na Koroskem so še ugodnejše plače: 5% ima 700 gld., 10% ima 600 gld., 45% ima 540 gld. in le 40% ima 480 gld.; podučitelji 360 gld.; petletnine brez izjeme 50 gld.; učiteljice imajo v enakem razmerju 560, 480, 432 in 384 gld. — Mi učitelji na Goriskem se niti od daleč ne moremo meriti s svojimi koroškimi tovariši!

Naj dostavimo še, da ima učiteljstvo na Štajerskem po 900, 800, 700, 600 in 550 gld. letne plače, kar dokazuje še očitneje našo mizerijo.

Te številke dosti jasno govoré za zboljšanje gmotnega stanja učiteljstvu tudi na Goriskem. Ako je celó kršna Istra to storila, ali naj ostane naša dežela za njo? Varčnost je lepa reč, a varčiti bi trebalo kje drugje, ne pa pri nas, ki krvavo zaslužimo one groše, katere dobivamo pod imenom „učiteljskih plač“. Gospodje deželni poslanci naj si te podatke vzamejo k srcu in še le potem naj izrečejo svojo veljavno besedo o o prošnjah učiteljskih društev za zboljšanje našega gmotnega stanja.

Dolenja Trebuša, 5. marca. — Zdaj leto smo se zadnjikrat oglašili iz našega dolgočasnega kraja, priporočivši slavnim oblastnikom, da bi bilo dobro, ako bi se pri nas ustanovila žandarska postaja. Zdi se, da naše besede so našle ugoden odmev in najnovejša novica, da mislijo oblastni postni urad ustanoviti, nam daje poročstvo, da se uresničuje naše želje. Saj drugače si ne moremo misliti, zakaj bi ravno pri nas moral biti poštni urad, ko je vendar znano vsem, da je poštnega prometa malo pri nas, tudi kupčije in obrtnije nimamo. V tem oziru, ako hočemo biti prav odkritosrčni in pravični, bil bil Slap najprimernejši prostor, ker s Slapom je v zvezi cela St. Viškovska planota, na katero se gradi nova cesta.

Svetujemo pa oblastnikom, da ob enem z novo pošto ustanové tudi žandarsko postajo, ker drugače poštni upravitelj ne „bo gvišen glave“.

Kmalu bodo pri nas volitve v občinski zastop. Ker se nihče ne gane, ostane vse pri starem, posebno pa, ker se hvali vse kot „uzorno gospodarstvo“!

Cerkno, 5. marca. — (Nova iznajdba za naše p. n. c. kr. poštarje.) Kaj je storiti, ako si odpeljal kam gospódo za dober denar, pa drugega dne, ko treba ob določen uri pošto odpeljati, ne voza, ne konja še ni domov? Najeti drug voz? A, kaj še! Vzemí vrečo, v vrečo deni krmo, v oboje pisma. Vse oprtaj hlapcu na grešna pleča in zalovi ga zakasnelemu vozniku na-proti; morda ga kod na cesti sreča, ako ta ni ravno tam, kjer Bog roko ven molí. Če ga res sreča, bolje za hlapca! Vsaj mu ni treba cel dan biti za vozno pošto! Ako bi pa kak sitnež hotel svoj nos vtakniti v tisto skrivnostno vrečo, reče se mu, da je notri — pepel.)*

In stvar je gotova — ne more „faliti.“ Saj je velespoštovani naš g. poštar dne po sv. Matju t. l. — ko je bilo treba odpeljati pošto v Trebušo, tudi tako naredil. In, ali je čudo, ali ni? Obneslo se je. Izumitelj vzame gotovo patent na najnovejšo to iznajdbo svojo. Cerkljani smo pa ponosni, da se pri nas še najde kaka bistra glavica! Veleslavnemu poštnemu ravateljstvu pa bodi naš gospod poštar toplo priporočen v zasluženó pohvalo.

*) Bolje bi bilo pač odgovoriti takim nebodijihtraba, da so v vreči čebele. Op. stavčeva.

Politični razgled

Notranje dežele.

Istra. — V deželnem zboru istrskem je laška večina pri volitvah v odseke popolnoma prezrla slovensko manjšino, takó da je našim poslancem možno le v zbornici povzdigati svoje glasove v korist svojih volilcev. S tem so istrski Lahi dali najslabše spričali o svojem „liberalizmu“. — Dr. Volarič je odločno protestoval, „da nam je vlada zopet poslala v zbor istega zastopnika, kateri po svojem delovanju, strankarstvu in celej prošlosti ne bi smel biti na tem mestu. — Človek, kateri je, kakor lahko s pričami dokažem, prepeal ono izdajsko: „Va fuori d'Italia, va fuori stranier (poberi se tujec iz Italije).“ — Isti poslanec je zahteval, naj se zapisniki sestavljajo tudi v h r v a š k e m jeziku. V seji 12. t. m. je dr. Volarič interpeloval visoko vlado zaradi zatiranja slovenskega bogoslúžja v Istri. Interpelacija je jako obširna, zanimiva, poučna in temeljita.

Dežele češke. — V deželnem zboru kraljevine češke predložila je vlada t. m. predloge v zmislu zloglasne „sprave“, namreč predloge o spremembi volilnega reda, o razdelitvi treh političnih okrajev in o šolah za deželne manjšine. Vlada ve prav dobro, da je nemogoče prolčiti s temi predlogami, ker so se veleposesniki in Staróhi izrekli proti „spravi“, a vkljub temu je prišla z njimi v deželni zbor. To kaže, da bi i vlada sama radu imela enkrat mir s to „spravo“, katero bi odedilila z ramen, ako bi bile gornje predloge odklonjene. — Te predloge so bile izročene v peti seji 14. t. m. posebnemu odseku 27 poslancev — kateremu pred eduje prejasni knez Ferdinand Lobkovic. Nemci so hoteli, da bi odsek takoj začel pretresati vladine predloge; proti temu so se pa uprli veleposesniki, ki so sklenili, da se ta odsek snide k posvetovanju o „spravi“ tedaj, ko ga predsednik skliče, kar stori, kedar se bo njemu ljubilo. — V istej seji je podal dr. Vašaty obširno interpelacijo do cesarskega namestnika o celikonomških okrutnostih proti češkemu prebivalstvu v Liberci. Interpelacija navaja celo vrsto dejanj in prič. —

Med Mladočehi se je porodil očiten in rezek razpor, ki žuga razcepiti to stranko. To se je pokazalo posebno 6. t. m. pri obnem zboru političnega društva na Kraljevi Vinogradih v Pragi. Društveni poročevalec je porzdigoval v dečetu nebasa dr. Vašatyja in njegove najozje somišljenike, napadal pa večino poslancev mladočškega kluba, češ, da so oportunisti. Za njim je govoril v podobnem zmislu dr. Vašaty, kateremu se je uprl dr. Herold. — Glasilo realistov „Čas“ je v zadnji številki priobčilo oster članek proti Vašatyju. Da taki pojavi ne večajo ugleda mladočškega, je naravno. Nemci so tega razpora silno veselí, z njimi vred pa od radosti poskakujejo Staróchi; vladni listi s posebno zadovoljnostjo beležijo vesti o tem razporu med Mladočehi.

Dunajski Čehi začeli so se zavestneje in odločneje gibati nego doslej. Na Dunaju jih žici okoli 150.000, a med njimi doslej ni bilo prave organizacije. Da bi pa dunajski Čehi postali činitelj, s katerim bi vsi krogi morali računati, začelo je društvo „Preni Česká Politická Jednota ve Vídni“ delovati za potrebno uzajemnost in složnost med vsemi Čehi na Dunaju. Ker ga pa čaka ogromno delo, ki bo stalo tudi mnogo gmotnih žrtve, predno dokonča trdopolno borbo, katero namerava začeti v korist in prospeh ne le Čehov, marveč vseh Slovanov na Dunaju, obrnilo se je do vseh imovitnih Slovanov z oklicom, prosečim radodarne denarne podpore, katero je pošiljati imenovanemu društvu na Dunaju, I, Siebenberggasse 6. To „Provolání“ smo prejeli tudi mi, a ga — žal! — radi nedostajanja prostora ne moremo objaviti v doslovnem prevodu. Začetek slove takó-le:

„Da bi češkoslovenska narodnost na Dunaju ne le ohranila se, marveč priborila si popolno veljavo v šolah, cerkvah, uradih in pridobila primeren upliv na volitve in prospeh češke domovine, treba ji je v tej borbi mogočne oduševljenosti, odkritosrčne požrtovalnosti in slovenske pomoči vernih sinov češko-slovenskega naroda ne samo na Dunaju, marveč tudi v zemljah krone češke. Češko uprašanja na Dunaju je gotovo ražen del češkega in slovenskega uprašanja v obče; saj ne gre le za ohranitev na tisoče in tisoče čeških duš na Dunaju češkoslovenske narodnosti, marveč tudi za njih politični upliv, kateri morejo vršiti dunajski Čehi na prospeh svoje češke domovine, boreči se očitno in z vso odločnostjo za program češkoslovenskega naroda. Dasi smo Čehi dandanes v manjšini na prastarih tleh doljeavstrijskih, vendar moremo biti važnim političnim činiteljem v boju češkoslovenskega naroda, kajti naša beseda se oglašá na mestu, kjer se doslej osredotočuje državna moč. itd.“

Zunanje države.

Balkanske države. — Uradni srbski list je objavil odlok, s katerim je bivši kralj Milan „Slavni“ izpuščen iz srbske državne zveze. Misli se, da je Milan prišel do tega koraka edino le iz smrtnega sovraštva do blage kraljice Natalije, katere noče priznati veljavnosti ločitve njiju zakoná; ako pa Milan zgubi srbsko državljanstvo, meni, da ga zgubi s tem tudi Natalijo. — Toda do polnoletnosti kralja Aleksandra ni več daleč; ako je bil pošteno odgojen, gotovo popravi vse krivice, ki se se godile doslej Nataliji kot materi kraljevi in srbski državljaniki. —

— Umrl je bivši srbski metropolit Teodorij. Pri pogrebu je imel višji duhovnik Aleksa Ilić govor, s katerim je ostro šibal sedanje cerkvene odnose na Srbskem; hudo se je zaletel tudi v sedanjega metropolita Mihaela.

— Avstrijski cesar je dovolil, da bi 10 mladih Bolgarov vstopilo v pomorsko akademijo v Trstu. — Porta je na Vlkovičevó mesto sprejela Dimitrova, kakor smo omenili zadnjič.

Deželni zbor goriski

(Četrta seja 11. t. m. ob 4. pop.)

Poslancev je navzočih 18; Del Torre je še vedno bolan, dr. Lovisoni je bil pa zadržan; predseduje deželni glavar grof Corronini; vladin zastopnik vitez Bosizio.

Prečita in potrdi se zapisnik poprejšnje seje. Deželni glavar naznani, da je došla prošnja livške občine za podporo cesti iz Idrskega na Livek, ter prošnja cestnega odbora kanalskega za podporo cesti čez Gradec in onej iz Kanala v Avče; isti cestni odbor je podal dalje prošnjo, da bi se zadnja cesta uvrstila med skladovne.

Na to preide zbor k dnevnemu redu, na katerem je 18 točk. Dr. Verzeznassi poroča v imenu finančnega odseka o računnu naloženega in tujega denarja, o računnu in proračunu Corouinijeve ustanove za dela nezmožne težake in o računnu in proračunu Werdenberskega zaloga. Predlogi se prečitajo tudi v slovenskem jeziku. — Dr. Gregorič poroča dalje v imenu istega odseka o računnu in proračunu deželno-občinskega zaloga; poročal je v slovenskem jeziku ter predloge prečital tudi v italijanski. Vsa ta poročila odobré se soglasno.

Sledé poročila deželnega odbora. Dr. Pajer poroča v italijanskem jeziku o predlogu, naj bi se dovolil donesek 300 gld. za načrt uravnave potoka Versa v Furlaniji. Dovolí se.

Dr. Nikolaj Tonkli poroča, da je deželni odbor dovolil pogorelcem na Ravnem pri Drežnici podpore 500 gld. ter predlaga, naj bi deželni zbor ta čin deželnega odbora potrdil ter dovolil novih 500 gld. Se zgodi. — Skode je bilo 20.465 gld., a pogorelci so bili zavarovani za samih 5550 gld.

Isti odbornik poroča o deželnem posojilu 10.000 gld. pri podružnici avstrijskega kreditnega zavoda v Trstu. Posojilo se potrdi. — Potrdé se nekatere manjše podpore, katere je deželni odbor dovolil med letom, namreč: 13-letnemu učiteljevemu sinu Karlu Mazeku za tri leta po 50 gld.; učenču foljanske šole Buttioniu 30 gld.; Jož. Cechetu, absol pravniku, za tretjo skušnjo 60 gld.; Francu in Avgustu Planinscig za pogreb materi 100 gld. — Na poročilo istega odbornika se dovoli deželnim uradnikom Planinscig-u, Chiades-u in Mreule-tu po ena petletnina za tisti čas, ko niso bili še v stalni službi.

Vsa poročila deželnega odbora vršila so se v italijanskem jeziku; niti predlogi se niso prečitali tudi v slovensčini, kakor je navada pri odsekovih poročilih. Deželni odbor ima torej edino le italijansčino kot svoj uradni jezik? Ali v zbornici ni tudi slovenskih poslancev? Toda če že gg. poslanci ne ugovarjajo takemu postopanju, slovesno in javno ugovarjamo mi, kajti vsak Slovenec ima pravico priti poslušat v deželnozbornsko dvorano; kaj bode umlo priprost Slovenec, ako deželni odbor le v italijanskem jeziku poroča?!

Sledila so poročila peticijskega odseka. Na poročilo posl. Dottorija dovoli se nekaterim učencem obrtnijskih šol v Marianu in Foglianu podpora po 30 gld.; zavrnejo se pa nekatere prošnje učiteljskih pripravnikov v Kopru in Gorici. — Na predlog istega poslanca se dovoli 50 gld. podpore za nadaljno izobraženje Jakoba Gobbu, izšolanemu učenču marijanske šole. — Dr. Lisjak poroča o prošnjah treh vsenčiliških društev za podporo. Prošnje se zavrnejo. — Posl. Kocijančič poroča v prošnji devinskega županstva za podporo v namen preiskavanja nove podzemeljske jame v Jamljah. Prošnja se zavrne. — Učencu na križevski gospodarski šoli (na Hrvatskem) se dovoli 60 gld. podpore. — Učenki čipkarške šole v Ljubljani Tereziji Makuc se dovoli 60 gld. podpore. — Na to je bila seja sklenjena.

***

(Peta seja dne 17. t. m. ob 5. pop.)

Odsotni so Verzeznassi in Nik. Tonkli zaradi drugih opravil, Del Torre zaradi bolezni. Prečita in potrdi se slov-laški zapisnik poprejšnje seje. Deželni glavar naznani nove peticije. — Sledé poročila finančnega odseka.

Dr. Abram poroča namesto odsotnega Verzeznassija o računskem sklepu zaloga deželne gluhomemnice; dr. Jos. Tonkli poroča o proračunu istega zaloga, dalje poroča zadnji o računnu in proračunu šolskega zaloga. Locatelli poroča o računnu in proračunu gozdarskega in ribarskega zaloga ter o računnu in proračunu štipendijskega zaloga. Gregorič poroča o računnu in proračunu glavnega zaloga za uboge. — Predlogi, ki se prečitajo v obeh deželnih jezikih, se sprejmejo soglasno.

V imenu peticijskega odseka poroča Mahorčič o prošnjah treh učencev slikarske akademije (Comel, Canciani in Macarol) za podporo. Zbor dovoli vsakemu po 100 gld. — Šesta seja bo drevi.

Domače in razne novice

Današnje število smo razposlali na Vipavsko mnogim naročnikom v več iztisih; poslali smo jo tudi nekaterim bolj znanim rodoljubom na Notranjskem — in to radi članka o vipavski železnici. Kdor dobi več kot eden iztis, odda naj ostale svojim sosedom.

Osebnosti. — Novi svetovalec pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici gosp. Ambroz Flegar je došel koncem preteklega tedna iz Rovinja v Gorico ter je že prevzel od gosp. Budala njegove posle. Gospod Budal se pa tudi že odpravlja na svoje mesto v Trst. Voščimo mu, da bi se dobro počutil tudi v svojem novem domovanju, njegovemu nasledniku gospodu Flegarju pa želimo, da bi se kmalu udomačil med nami.

— Gospoda Franca Vilharja, nadučitelja v Velikih Žabljah, katerega smo pred kratkim časom po pomoti proglasili za mrtvega, doletela je učeraj teden bridka nesreča. Umrla mu je namreč za porodni mi nasledki soproga Ivanka, zapustivši raztuženemu soprogu dve hčerki. Pogreb ki je bil dostojen in lep, vršil se je preteklo soboto. Mir njeni duši!

— Ministerstvo notranjih poslov imenovalo je gospoda višjega inženirja dr. Vincenca Nordisa, voditelja stavbinskega urada v Gorici, stavbinskim svetnikom za Primorsko v Trstu.

Iz Kobiljeglave nam pišejo: „Dne 9. t. m. umrl je za sušico (jetiko) sin tukajšnjega župana Anton Zega, šestoselec goriške gimnazije. Bil je v malem semenšču v Gorici že več let ter jako nadarjen in priden dijak. Bolehal je že od prošlega poletja ter po mesec dolgi mučni bolezni dokončal mlado življenje. Znanec in prijateljem bodi v prijazen spomin!“

V sredo se je kakor blisk raznesla po Gorici novica, da je prezaslužni prof. Vjekoslav Spinčič konečno zares izpuščen iz službe. Učeraj došli nam tržaški laški časopisi so radostno potrdili to novico. Ploskati k temu koraku merodajnih krogov je dovoljeno, nasprotno pa ne. Zato se vzdržimo vsakemu daljšemu komentarju, saj suha resnica samo najboljši kriči. Dostavljamo pa le to-le: Malo kak deželni šolski svet je takó odločno v deželnih rokah, kakor goriški, kajti od 7 članov so štirje deželni (dva kot zastopnika deželnega odbora in dva kot zastopnika cerkve) — in ta oblast je storila one korake proti ljubljenski istrskih slovenskih trpinov. To nam bodi v dokaz, kolike važnosti je za nas, káki možje sede v deželnem šolskem svetu. Ako bi se bil le eden odločno uprl, utegnili bi ta pereča zadeva vse drugače končati. Kakor je ta ušoda doletela zdaj Spinčiča, takó lahko vsak hip doleti vsakega slovenskega profesorja, ki je znan kot odločen narodnjak. Zapomnimo si to za prihodnost!

— Gospoda Antona Rudeža, učitelja deželne gluhošolnice, doletela je v polovici leta že druga nesreča; umrl mu je triletni sinek, edino veselje očetovo. Rodoljubnemu očetu naše odkritosrčno sožalje!

Duhovske vesti. — Preč. gospod Ivan Murovec, novi župnik pri Sv. Luciji, prišel je ta teden iz Sedla na svoje mesto. Svetolucijski župljani so lahko veseli svojega župnika, ki je vrl duhovnik in iskren rodoljub.

— Dne 12. t. m. je minulo 50 let, ko je bil v Gorici v mašnika posvečen kustos kransko-hrvaške provincije preč. oče Evstahij Ozimek; novo mašo je služil v Ljubljani na Velikonočni ponedeljek istega leta. Oče Evstahij je bil dolgo let na Kostanjevici v Gorici, kjer je bil začel izdajati „Cvetje“, katero urejuje dandanes učeni o. Stanislav Škrabec. — Jutri bo daroval svojo zlato mašo v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

— V vipavskem Sv. Križu umrl je v nedeljo kapucin č. o. Angelik Neubauer, rodom Štajerc. Dopis o njem priobčimo v prihodnji številki.

— V torek 14. t. m. umrl je po dolgem bolehanju za sušico č. g. Janez Ey. Gerbec, knezo nadškofski tajnik in kapelan v Gorici, ter je bil 16. t. m. slovesno pokopan na mirenem pokopališču, katero si je bil sam izbral. Rajniki je bil rojen v Kobdilu, občini štajnjski, na Krasu 2. januarja 1851.; šolal se je v Gorici v navadni revščini slovenskih dijakov ter bil v mašnika posvečen 30. avgusta 1874. Kapelanoval je najprej v furlanski Kaprivi, kjer je prestopil sedanji knezo nadškofski višepastirsko službo v Gorici, izvolil si je rajniko za svojega dvornega kapelana ter izročil mu pozneje tudi tajništvo v svoji pisarni. Hrepeneč po pastirovanju napravil je bil rajniki, še ko je bival v Ločniku, župniški izpit in je pozneje nekatere kratere resno mislil, da bi sprejel službo v pastirstvu; ali kal bolezni, katerega ni bil v Ločniku popolnoma zatrl, se je začel zopet oglašati ter se je razvil v mučno bolezen, ki je rajnega nadlegovala vse dni njegovega življenja.

— Gerbec je bil ponižen, pohleven, vesel, šaljiv, delaven, dober duhovnik, vzgojen v tistih časih, ko narodnosti niso še šteli v greh. S svojim uljudnim, prijaznim, človekoljubim vedenjem pridobil si je na vseh mestih, kjer je služboval, zaupanje in ljubezen vernikov in vsakoterega, s komer je občeval. Naravno je tedaj, da ni imel sovražnika pač pa mnogo dobrih znancev in prijateljev. Cerkev in narod žaluje po rajnem Gerbecu, ki naj v miru počiva do dneva vstajenja. Obširen popis njegovega življenja služil bi v vzpodbujajo in posnemom marsikom. Škoda bi bila, ako bi tak mož le enkrat živel; v lepem, zvestem popisu naj živi še leta in leta v živ izglede onim, ki bodo živeli. — Mrtvaškemu vozu prišla je iz Mirna naproti tudi šolska mladina. V mirenški cerkvi vršile so se navadne molitve in govor; pevci so zapeli v cerkvi in na grobu po eno pesem. Lahka mu bodi zemlja slovenska!

Drobne novice. Člane „Goriške ljudske posojilnice“ opozarjamo na občni zbor v ponedeljek 21. t. m. po dnevnem redu, ki je naznanjen v „Vabilu“ med oglasi. Kakó lepo uspeva ta naš prevažni denarni zavod, govorili bomo prihodnjič.

— Vinogradnike opozarjamo na oglas gosp. Baderja v Gorici, ki ponuja sadike. V Kanalu jih ima obilo za prodaj zdravnik dr. Gollmayer.

— V Gorjanskem pri Komnu se je pred kratkim časom ustanovilo novo bralno društvo „Narodni Dom“, ki je začelo že delovati. Voščimo mu trajen obstanek!

— Za pogorelce na Ravnem pri Drežnici je namestništvo zopet izdalo oklic, ki pozivlja usmiljena srca, da bi stegnili svojo radodarno roko. Doneski naj se pošiljajo okrajnemu glavarstvu v Tolmin.

Radodarni doneski. — One „krasne“ odgovore „Novi Soči“ ter s kolom po hrbtu njenega urednika v „Sl. Narodu“ je spisal gospod dr. Ivan Tavčar (kakor nam je sporočil njegov najožji prijatelj). Odgovor, kateri smo mu dali po zasluženju, sicer ne imenujemo njegovega imena, ga je tako razgled, da se je zarotil, ne več čitati tega „širokousnega goriškega lističa“; zato ga je vrnil Ker je pa njegova „N. S.“ bila plačana do konca leta in ker se naročnina v takih slučajih ne vrača, izročili smo preostanek naročnine v znesku 3 gld. 46 kr. „Slogi“ za njene učne zavode. In tako smo po čudnem ovinku tudi od tega imovitega slovenskega prvaka srečno dobili nekaj krajcarjev za našo sveto narodno stvar ob jezikovni meji!

Iz Ajdovščine smo prejeli nakaznico s to-le vsebino na odrek: „Z veseljem Vam javim, da se je krokarski zbor v Ajdovščini pomnožil za 7 mož. Pri tajni seji 12. t. m. videli smo polno občinstvo iz vseh slojev. Sicer je bilo še mnogo takih, ki so gledali celo stvar z nekako nezaupnostjo; naša naloga bo, da te neverne Tomaže uverimo o uzmernem smotru Kroka. V to ime se je nabralo 6 gld. 6½ kr.“

Pri učiteljskem posvetovanju v Ročnju zložili so rodoljubni uzgojitelji naše mladine 4 gld. 60 kr. — Gospod Angelo Gasagrande, veleposestnik in trgovec v Ajdovščini, 5 gld.

Vsem dobrotnikom očitna in presrečna zahvala! Bog povrni!

Proti novi cerkvi v Gorici začel je „Corriere“ upiti in ropotati na polna usta; zaradi tega je nastala med njim in goriško „Eco“ živahna polemika. „Corrierova“ zidinja ne mara nove cerkve, pa je konec! In zato mora na noge vse, kar v Gorici „liberalno“ misli in čuti. Začela je tudi pritiskati na mestnega župana in one starišine, ki so udje odseku za zidanje te cerkve, naj izstopijo iz odseka. Doslje je šel za „Corrierom“ edini dr. Venuti, ki je izjavil v sobotni številki svoje začudenje, kakó je on mogel priti v oni odsek, ko se ni udeležil zborovanja in ni bil poprej prašan, ali bi sprejel tako izvolitev. — Posebno hudo pritiska „Corr.“ na župana, češ, naj z izstopom pokaže, da ni za župana le klerikalcem, marveč vsem meščanom, h katerim spada, seveda, tudi Abrahamova hiša v „Corrierovem“ uredništvu. Bomo videli, kako daleč sega mož takega terorizovanja! — Da bi „Corr.“ dokazal nepotrebnost nove cerkve, seštel je vse cerkve, cerkvice in kapelice (tudi zasebne!) v Gorici ter našel jih 23. To je „Corr.“ najveljavnejši dokaz, da je nova cerkev nepotrebna. No, po željah „Corrierove“ urednice bi bile sploh vse cerkve nepotrebne! Žalostno, da se v to zadevo s toliko močjo mešajo židovski glasovi!

Goriško glavno davkarstvo smo o raznih prilikah javno pohvalili, da se prizadeva biti pravična obema narodoma v mestu in deželi. Zato nas je zadnjič neprijetno zadelo pritožba, katero smo omenili med drobnimi novicami. Toda te dni smo prejeli od merodajne strani zagotovilo, da je pritoževalec gotovo v zmoti, ker gg. uradniki govoré vselej v tistem deželnem jeziku, v katerem so odgovorjeni. — Prosimo gg. poročevalce, naj nam poročajo vselej natančno in le take reči, o katerih resničnosti so se dobro prepričali!

Nesreča na kolodvoru. — V nedeljo po 4. uri popoldan je čistil 54-letni železniški čuvaj Ivan Kodrič na goriškem kolodvoru sneg z železniškega tiru. Ko je prisopihal do njega italijanski vlak, hotel se mu

je umakniti, a spodrsnilo se mu je in padel je pod kolesa, ki so mu odtrgala levo nogo tikoma pod kolonom. Odesli so ga takoj v bolnišnico; ker mu je pa odteklo mnogo krvi, je jako oslabil in skoro ni upanja, da bi ozdravel. Nesrečni oče ima enega sina v tretjem tečaju na koperskem učiteljsku.

O vipavski železnici se bo razgovarjal ljudski shod pri Rebku, ki bo danes teden na praznik Marije Device dne 25. t. m. ob 3. popoldne. Tisti možje na Vipavskem, ki so se udeležili zadnjih dveh shodov pri Rebku, se gotovo udeležijo tudi tega shoda, ki se bo razgovarjal o prevážnem uprašanju za celo Vipavščino.

Speča deklica. — Pred dobrim mesecem zbolela je v Vipolžah (v Brdih) neka 14-letna deklica za hripo, katerej je sledilo spanje, iz katerega se še do danes ni zbudila. Obličje je videti popolnoma zdravo, da ni opaziti nikake bolezni na njem. Diha pa takó tiho, da se komaj sliši in opazi; včasih odpre oči. Ne užije ničesa, razun pol kozarke kave na dan, katero siloma u-livajo v njo. — Občinsko predstojništvo je sporočilo ta čudni slučaj okrajnemu glavarstvu in ob enem prosilo, da bi poslalo okrajnega zdravnika opazovat to bolezen. Do zdaj se pa to še ni zgodilo.

Vabilo k Besedi, katero priredi „Kato-liško bralno društvo“ v St. Ferjannu dne 19. t. m. v prostorih visokorodnega g. barona Taccó. Spored: 1. Slovenski svet . . . H. Volarič. 2. Pozdrav. 3. Slovenska deklica; mešan zbor. A. Laharnar. 4. Deklamacija. 5. Pozdrav; moški zbor in bariton. 6. Gluh mora biti, — igra. 7. Pri zibelji, mešan zbor. 8. Opomin k petju, mešan zbor. Vstopnina za ne-ude 20 kr., sedež 10 kr. Začetek točno ob 5. uri. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Z Reke došla je pretekli teden prežalostna vest, da je padel v dvoboju dr. Erazem Barčič, 30-letni nadopolni sin odličnega hrvaškega rodoljuba dr. Barčiča staršega. Na Trsatu se je namreč nepriak-skavo izrekel o veteranskem društvu proti njegovemu predsedniku Schaecklu, kateri ga je zaradi tega poklical na dvoboj, v katerem je bil Barčič smrtno zadet. — Na njegovem grobu plačajo stariši in nevesta, katero je imel v kratkem vesti k oltarju, plače ves hrvaški narod, ki je zgubil v njem odličnega svojega sina, nadopolnega narodovega bojevnika v prihodnosti. Bog bodi milostljiv njegovi duši in potolaži one, katere je najhuje doletela ta kruta nesreča. — Take so žrtve dvoboja.

Kranjsko. — Prof. Šuklje je v Novem Mestu zbolel za hripo. — Ta poslanec izrekel se je v deželnem zboru kranjskem proti popolnim slovenskim gimnazijam iz strahu pred morebitnostjo, da bi se potem slovenski dijaki naučili premalo nemščine. Ako bi enake nazore izrekel kak Nemec ali naučni minister baron Ganč, mi bi se temu ne čudili; a ko slišimo enake besede iz ust slovenskega poslanca, potem res ne vemo več, kaj naj si o njem mislimo. Goriški „Corr.“ je prinesel to vest pod naslovom „Persona ministeriabile“ ter je dejal, da posl. Šuklje hlepi po časti in masi dvornega svetovalca ali še višje. Čudne razmere! — Kot znak zmedenih kranjskih razmer je tudi to, da se je razdri klub slovenskih deželnih poslancev. In iz Ljubljane naj Slovenci ob mejah pričakujemo kaj dobrega?!

BODI JASNO!

I.

„Glasilo slovenskega razumnštva“ še ne miruje! V svesti si je najbrže, da tudi v tem nenaknem boju proti „goriškemu lističu“ pokaže svojo moč zloglasno staro načelo: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret (Psuj in opravljaj kolikor najbolj znaš in moreš, naposled vendar nekaj ostane)“, katerega se tišči z jekleno, a pomilovanju vredno doslednostjo in vstrajnostjo. „Neenak boj“, smo rekli, kajti „Slov. Narod“ v tednu lahko šestkrat širokoustno laže in obrekuje, predno pridemo mi enkrat na vrsto, da v pravi luči pokažemo njegovo nespametno branje in gorjansko udrihanje z gorjačo in kolom. Kedar ga pa zavrnemo, kakor je zaslužil, imenujemo njegovo nepošteno počenjanje s pravim imenom, t. j. laž kot laž in obrekovanje kot obrekovanje, tedaj utakne tako našo zavrnitev hrabro v žep, zamolič jedro naše obrambe, otrese kar na kratko naše neoporečne dokaze kot „posranje in zabavljanje“ ter — laže in obrekuje dalje! Takó nizko je padlo „glasilo slovenskega razumnštva“, da je vrglo med staro šaro tudi že časnikarsko poštenost, ki je neobhodno potrebna vsakemu, za blagor národa borečemu se časniku in časnikarju.

Nič ne pomaga, da smo „Slov. Narod“ z najveljavnejšo prico in z neoporečnim dokazom postavili na laž; ponatisnili smo tudi izjavo „Edinosti“, v kateri je prejemnik (urednik „Edinosti“) našega zasebnega in prijateljskega pisma javno pred svetom pričal, da v onem pismu ni čitali onih trditev in političnih nazorov, katere je „Narod“ z najdrznejšo nesramnostjo, ki je sploh časnikarju še možna, podtaknil našemu uredniku, da je na njih podlagi skoval svoj štempharski (da rabimo njegove izraze) napad na njegovo osebo ter tako po svoji stari in že ukorenjeni navadi dal odduška svojemu preplemenitemu sreč.

Toda tak odgovor „Sl. Narodu“ še ne zadostuje! Toliko pošten, seveda, ni bil, da bi povedal svojim bralecem, kaj sta odgovorila „Nova Soča“ in „Edinost“ na njegovo lažljivo ropotanje, marveč on ostaja trdovratno pri svojem; tudi tega ne mara povedati, kdo in kje je tisti njegov vir, ki je verodostojniši od urednika naše tržaške tovarišice, lasi smo z vsó pravico zahtevali, naj pride z njim na dan. Taka zahteva od naše strani je veliko bolj opravičena nego „koncizna in precizna“ (teh besed goriški Slovenci ne poznamo!) pa od konca do kraja neumestna in drzna zahteva „Narodova“, naj se prepričamo ponatise od be-

sede do besede. Kaj je „Narodu“ in javnosti mari, kaj vse se nahaja v onem zasebnem pismu? Ali ni dosti to, ako je dokazano, da vsega onega notri ni, radi česar se „Narod“ toliko repenči?

„Narod“ se je oklenil edine resne vevice, ki naj bi ga potegnila iz blata, v katero je zagazil. On ne veruje izjavam niti prejemnika niti pisatelja onega pisma ter zahteva — s káko pravico! — naj se celo pismo kar natise. Na tak način bimala v javnost vsa taka pisma, ki niso pisana za javnost, o katerih je pa „Narod“ slišal od daleč zvoniti; a ker ni dobro vedel pri kateri cerkvi in ker je zaradi tega lagal in obrekoval na levo in desno, ne zadoščala bi le izjava prejemnika in pisatelja, ampak kar celo pismo moralo bi v javnost, če tudi bi utegnili pisatelj imeti morebiti posla celó. . . . . z državnim pravdnikom in kazenskimi sodnikom. Ne pomagalo bi vse nič, drugega leka bi ne bilo, ako bi se hotel opravičiti, ker drugače bi „Narod“ ne preklisal svojih lažij.

Taka je sedanja teorija „Narodova“, ker upa, da si bo z njo pomagal iz blamaže, davi bi moral sam najbolje vedeti, kakó se pišejo pisma med prijatelji in političnimi somišljeniki. — Ker je pa „Narod“ izrekel celó trditev, da v politiki ne pozná zasebnih pism, ki bi v javnost ne smela, dokažemo naj s kratkim odstavkom, kakó otroški in nezreli nazori vodijo slavne politike okoli „Slov. Naroda“.

Če se ne motimo, je pred časom prav „Narod“ tožil o slabi organizaciji med slovenskimi časnikarji. Toliko je pa gotovo, da smo slišali od mož, ki „Narodu“ blizu stojé, da bi bilo prav, ako bi se slovenski časnikarji večkrat skajali, da bi se razgovarjali in drug drugega poučevali ob odnošajih in razmerah v posamičnih delih slovenske domovine. Mi smo bili in smo še vedno jako uneti za to lepo misel, ker bi pripomogla do večje uzajemnosti in edinstvi med slovenskimi časopisi (vsaj med nekaterimi), ki bi bili na tak način veliko bolje poučeni o razmerah in odnošajih ter o raznoterem mišljenju na vsem slovenskem. Urednika „Edinosti“ in „Naše Sloge“ gotovo bolje poznata tržaške in istrske razmere nego n. pr. urednik celjske „Domovine“ ali pa tudi bolje nego mi ali gospodje pri „Narodu“. Enako pozná koroške razmere najbolje urednik „Mirov“, goriške poznamo gotovo najbolje mi, itd. Kakó bi se razširilo obzorje po vsej Sloveniji vsakemu slovenskemu časnikarju, ako bi se v vsajih skajali med seboj? Pa ne le to! Doznali bi drug od drugega tudi marsikaj takega, o čemer se iz marsikajih uzrokov ne govori v javnem listu; doznali bi marsikaj, o čemer se n o č e in o čemer se pogosto ne sme pisati; dobili bi jasno podobo o takozvanem taktu raznih časopisov, katerega se drže nasproti mnogokakim razmeram in osebam, skratka, doznali bi marsikaj, kar ostane občinstvu in oblast-nijam za vselej prikrito. Časnikarji bi pa bili na tak način dobro poučeni in ne pripetilo bi se nikdar kaj takega, kar se je zgodilo danes teden „Sl. Narodu“, ki je pisal v uvodnem članku o „goriških elastikih“ takó nespametno, da vzbuja splošen smeh po vsem Goriškem, kjer le količjak pozna osebo in razmere pri nas v Gorici, o čemer bomo govorili prihodnjič.

Toda take organizacije med slovenskimi časnikarji ni prišlo, ker slavni politiki v središču Slovenije nimajo zmisla in ne prave volje za take reči; za kaj imajo zmisel in voljo, doslej pa še niso pokazali. — Mi smo vedno želeli, da bi pa vsaj slovenski glasili na Primorskem postopali uzajemno in da bi se po možnosti podpirali. In prav v ta namen smo šli velikokrat v Trst, da smo se poučili o razmerah in mišljenju merodajnih mož v Trstu, kar smo vselej uvaževali. Prav velikokrat smo pa tudi pismeno poizvedovali o tem in onem (ne le v Trstu, ampak tudi v Ljubljani) ter smo po drugi strani zopet pismeno pojasnjevali razmere na Goriškem ter povedali svoje nazore o marsičem, o čemer javno nismo razpravljali.

In takó bi moral od svoje strani delati vsak vesten slovenski časnikar! Sporočali bi si takó drug drugemu o rečeh, o katerih ne moremo o. ali pa n o č e m o javno govoriti, ako nečemo priti navskriž s kazenskim paragrafom ali pa naše stvari, za katero se bojujemo, več škodovati nego koristiti; povedali bi drug drugemu tudi take nazore, načrte in naklepe, katerih na polna usta nikdar ne povemo, ampak raje v njih zmislu delamo in svoje politično delovanje urejujemo. — Tu smo zopet v zadregi, ker nečemo vsega obesiti na veliki zvon, kakó in kaj mislimo, a v zasebnem pismu do prijatelja bi vse to brez skrbi povedali. — Znano pa je, da se pri zasebnih in prijateljskih pismih ne pazi takó, kakor pri spisih, ki gredo skozi roke državnega pravdnštva med svet; rabijo se izraziti in govori se o zadevah, v katerih bi našel državni pravdnik dovolj uzroka, da bi pokazal svojo moč. . . . .

Daleč smo zasli, a še imamo povedati! Vendar bo že iz vsega tega jasno, kakó nespametno je besedovanje „Narodovih“ modrijanov, da v politiki ne poznajo zasebnih pism, ki bi ne smela v javnost! Nikjer bolj nego v politiki! Ako pa pri „Narodu“ takih pism ne poznajo, dajoji si s tem najbolj kričoč „testimonium paupertatis“.

Tudi ono naše pismo do urednika „Ed.“, kolikor se spominjamo, iz gornjih razlogov ni za javnost, kateri ni bilo namenjeno. Nam zadoščeje javno potrdilo najverodostojne priče, da tega v njem ni, kar je „Narod“ notri našel. Dosti!

Recimo pa, da bi v onem pismu bili izraženi nazori, s katerimi bi se merodajni možje v Trstu ne strinjali in ki bi utegnili biti napadani ali morebiti celo pogubni. Kaj naj bi storiili v takim slučaju? Ali je treba zaradi dobrohotno pisanega zasebnega pisma iti v javnost na takó ostuden način, kakor je storil „Narod“? Ali ni druge, pametnejše poti? Pač! Evo, kaj je dejal dr. Herold (veljavna priča, saj je Mladec!) v nedeljo 6. t. m., ko je na Kraljevih Vinogradih v Pragi branil poslanca Spindlerja proti napadom, ki so podobni „Narodovim“ na našega urednika; dejal je: „Posl. Spindler trpel za své (svoje) vlastenecké přesvědčení (rodoljubno prepričanje): on může se myšliti (motiti) někdy v náhledech svých, avšak (toda) osobní vlastnosti takto posuzovati se nesmějí . . . . . Nazvěte (imenujte) moje jednáni (ravnání) jak (kakor) chcete, třeba hofrátské, — my, máme-li blaho národa na zřeteli (pred očmi), nemáme práva nikoho z národní činnosti odpuzovat (odganjati) a zahánět a vime-li o někom, že smád (morebiti) chybil (pogrešil), to je zdravá politika přivéstí ho na dobrou cestu, podatí mu pomocnou ruku“. — Kje je v našem slučaju ona zdrava politika pri „Narodovih“ gospodi? Ako je menila, da je naš urednik razvil v zasebnem pismu krive nazore, zakaj ni poskrbel, da bi ga zasebnim načinom prepričala o krivi cesti, na kateri se baje nahaja? V javnem listu pa bi ga smela soditi le po javnem pisateljevanju v „N. Sl.“! — Takó je pa dosegla s svojim podlim in zlobnim ravnanjem, da je med „Novo Sočo“ in med sedanjimi kolovodji okoli „Sl. N.“ za vselej pretrgana možnost prijaznega obče-vanja. Z ljudmi, ki s tako mirno vestjo lažejo in obrekujejo, nečemo nikake prijazne zveze! Na druga sumničenja v omenjenem „Narodovem“ članku odgovorimo po zasluženju prihodnjič.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 Kr. bis fl. 15.65 per Meter — glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 5000 versch. Farben, Dessins etc.) vers. roben- und stückweise porto- u. zollfrei **Seiden-Fabrik G. HENNEBERG** (K. u. K. Hofliefer.) ZÜRICH. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto. (1)

JAVNA ZAHVALA.

Iz globočine svojega potrtega srca izreka podpisana rodbina najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so dne 12. marea 1892. našo nepozabljivo mater

MARIJO MESAR

k zadnjemu počitku spremljali, kakor tudi onim, ki so jo v zadnjih dnevih njene kratke bolezn obiskovali in ji pomagali lajšati njene bolečine.

Kosovlje, dne 16. marea 1892.

Založba rodbina.

Javna zahvala.

Podpisano predsedništvo „Mlekarskega društva“ si šteje v dolžnost izreči najtoplejšo zahvalo sl. c. k. kmetijskemu društvu v Gorici, posebno pa prevzvišenemu njemu predsedniku gospodu Francu grofu Coroniniju, ki je pripomogel, da je naše „Mlekarsko društvo“ dobilo tudi letos 200 gl. državne podpore.

„Mlekarsko društvo“

v Idriškem, dne 13. marea 1892.

Predsednik:
Anton Monfreda.

Št. 53.

Oznanilo.

1. Naznanja se vsled sklepa obč. starihinstva od 5. dec. 1889. št. 230. in vsled dovoljenja vis. c. kr. namestništva v Trstu, da sta se ustanovila v Breginju dva letna sejma (trga) in sicer vselej prvi četrtletja meseca aprila in prvi četrtletja meseca oktobra; letos bo prvi sejm dne 7. aprila 1892.
2. Na teh sejmih (trgih) dopuščeno je prodajati ne le vsakovrstno živino, ampak tudi vsako drugo za prodajo dovoljeno blago. Dovoljeno je pa tudi v sejmu določenem času točenje pijač in delitev jedil.
3. Sejm (trg) trajal bo omenjene dni od 8. ure predpoldne do 5. popoldne.
4. Prostor za sejm živine je letos brezplačen in odločen v zmislu §. 9 postave 29. febr. 1880. št. 35 dr. zak. pred šolo „na Bieli“ imenovan; za vse drugo blago pa pri cerkvi. Vsako v trg pripeljano živinč, naj si bo iz tuje zunanje ali domače občine, mora biti prevideno z živinškim potnim listom po §. 8 l. c.

Županstvo v Breginju

dne 6. marea 1892.

Matevž Kadenaro župan.

VABILO.

Podpisano ravnateljstvo vabi vse p. n. društvenike k občnemu zboru, ki bo v ponedeljek 21. t. m. ob 10. uri predpoldne v društveni pisarnici v Židovski ulici (Via Ascoli) št. 1 z naslednjim dnevnim redom:

- a) poročilo tajnikovo,
- b) letni račun za 1891,
- c) volitev ravnateljstva in nadzorstva,
- č) morebitni nasveti.

V Gorici, dne 10. marea 1892.

Ravnateljstvo

„Goriške ljudske posojilnice“

Prodaja jaje za valitev.

Odlikovana

pri Goriški razstavi z zlato svetinjo I. vrste.

Cochinchina, živo rumena, 1 jajce 15 kr. Plymouth-Roch, kraguljčasta, 15 kr. Brahma, svetla, 15 kr. Langshan, črna, 15 kr. Langshan, bela, 15 kr. Malajka 20 kr. Dorking, jerebičaste barve, ima na vsaki nogi 5 prstov, 15 kr. Andaluzijski, pepelnosivo, 15 kr. La Flèche, črna, 15 kr. Houdan 15 kr. Hollandci, črni z belim čupom, 15 kr. Španci, črni, 15 kr. Sedmograške z golim vratom 15 kr. Leghorn, svetle barve z rumenimi nožicami, 15 kr. Primorci, raznobarna in velika kuretnina, 15 kr. Yokohama, 25 kr. Zlati Bantam 20 kr. Srebrni Bantam 20 kr. Ovoj in frankovana pošiljatev do 50 komadov velja 70 kr. Vsaka vrsta te kurtnine goji se na pristavih sama zase in sicer na prostem. Za pristatnost plemena in za svežost jaje jamči razpošiljatelj

Jožef Stiegler

graščinski opravnik v št. Petru pri Gorici.

OBJAVA.

Ker bo dne 20. marea t. l. nedelja, zato podpisano s tem naznanja, da bo letošnji

sejm sv. Jožefa

v ponedeljek 21. t. m. in da bo za živino štantnine prost.

Županstvo v Komnu, 15. marea 1892.

Župan:
KOVAČIČ.

Oglas

vinogradnikom in gojiteljem travnikov

Podpisane imam na prodaj izborne in zagotovljene vrste:

a) Sadike francoskih trt: Bordò in Burgunder, in sicer Karmenit, Gutedel (belo, ki zori v juliju in je pripravno za izvažanje) po 50 kr. 100 kosov

b) Položnice s krepkimi koreniki, Karmenit in farlanski refošk 3 gld. 100 kosov.

c) Seme za umetne travnike, ki postanejo stanovitni, rodi nenavadno bogato in mnogo iskano krmno; 35 kilov tega semena zadošča za eno njivo. 1 kilo stane 30 kr. O izvrstnem uspehu te mešanice (5 vrst) se lahko vsakdo prepriča v občinah Kopriva in Fratta.

Alojzij Bader

posestnik v Gorici, Semeniška ulica.

Tinktura za želodec,

katero prireja GARRIJEL PICCOLI, lekarna „pri angelju v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče delovanje prebavnih organov ureja, krepi želodec ter pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 steklenic velja gld. 1.35, z 55 steklenic, 5 Kg. teže, velja gld. 5.26. Poštno plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo lekarne.

Osobe, ki prihajajo mnogo z ljudstvom v dotiko, morejo si brez truda zagotoviti

—(LEP ZASLUŽEK)—

ki se spreminja v stalen letni dohodek in se more uživati do smrti. Kapitala za to ni treba, pač pa mora dotičnik znati razločno slovenski pisati. — Občinski tajniki, gostilničarji, trgovci, cestarji, dacarji, občinski slugi in dimnikarji imajo posebno priliko okoristiti se s tem zaslužkom. Pisma pošiljajo naj se pod šifro I. Z. 31 poste restante v Ljubljano.

Najboljša

škropilnica za trtno roso

v novi dobi je

Avstrija - škropilnica

z dvojnimi škropilnicom Sistem c. kr. kmetijske družbe na Dunaju (patent Bratje Nechvile)

Bratje Nechvile

Tvornica kletnih strojev, sesal in škropilk. Dunaj V. J. Ziegelofengasse 1. II. Ilustrovan cenik brezplačno.

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti. Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto. Ribje olje z železom ali železnim jodom. Najčistejše žveplenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino: konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek. Homeopatična zdravila.

prodaja

novoustanovljena lekarna

Brannitzer v Rabatišču št. 16.

v najemu

Alojzija Glibuch-a

Sargovo zdravniški preiskano

zobno čistilo

KALODONT

Na prodaj pri lekarjih i dišavničarjih

Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. — Tiska A. M. Obizzi v Gorici.

Franc Bensa,

v Ozki ulici (Via Stretta) št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in priprave

ZA ČELJARJE.

Zagotavlja dobro blago po zmerljivih cenah. Zato se slnemu občinstvu toplo priporoča za obilen obisk.

Častna diploma 1891. Zlata svetinja v Zagrebu v Temešvaru

KWIZDOV restitucijski fluid

pralna voda za konje. Cena steklenici gl. 1.40

Že 30 let se rabi v dvornih in večjih konjarnah vojaških in civilnih za okrepčevanje pred, a k pokrepčenju po težkih delih, pri izpahenjenjih, omrtvenju št. itd. usposobi konje k izvrstnim službam v upregi.

Paziti je na gornjo varstveno znamko ter zahtevati izrecno:

KWIZDOV RESTITUČNI FLUID.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga

Franz Joh. Kwizda

k. u. k. št. u. k. n. rumän. Hoflieferant, Kreisapotheker Korneuburg b. Wien.

Krasni uzorci zasebnikom brezplačno in poštine prosto. — Knjige za krojače nefrankovano.

Snovi za obleke

Preravnjen in doskling za višjo duhovščino, predpisane snovi za uniformo c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegasce, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mize. Loden tudi nepremočljiv, za lovske suknje; pralne snovi, pledi za potovanje od 4 do 14 gld. itd. Kdor hoče krpiti cene vredno, pošteno, trpežno, iz čiste volne sukno in ne le cenene cunjce, ki se od vseh strani ponujajo in niso vredne niti krojaškega dela, obrne naj se do

Joh. Stikarovsky v Brnu (Brünn).

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogerskeje. Pri mojej neprestani zaloznici 1/2 mil. gld. av. velj. in pri mojej svetotni kupitji je umljivo, da mi ostane mnogo odrezkov. Vsak treznomislč dorek sprevidi, da od takih odrezkov ni mogoče razpošiljati uzorcev, ker bi v kratkem blaga nedostalo. Ako pa kake trdike ponujajo odrezke in pošiljajo uzorce, takó so ti od celot in ne od ostankov. Namen takemu postopanju je očivid. OSTANKI, ki ne ugičajo, se zamenijo ali denar vrne. Pri naročilu treba je naznati barvo, dolgot in ceno.

Razpošilja se s poyzetjem; nad 10 gld. franco.

Dopisovanje v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem, italijanskem in francoskem jeziku.

VINSKI EKSTRAKT.

To pripoznano specialiteto priporočam za hitro in izvrstno narejanje izvrstnega i zdravega vina, ki se nikakor ne ločimo naravnega vina.

Cena za 2 kila (za 100 litrov vina) gld. 5.50

Recept se brezplačno prilaga. Za najboljši uspeh in zdrav izdelek jamčim jaz.

PRIHRAJITEV ŠPIRITA

doseže se z mojo pokrepčevalno esenco za žganjine, ki daje pijamam prijeten in rezev okus in ki se dobi samo pri meni.

Cena gld. 3.50 kilo (na 600 — 1000 litrov) navodom za rabo.

Razum teh specialitet imam tudi vse esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerjev itd. Recepti brezplačno. Cenik poštine prosto.

Karol Filip Pollak

Tvornica esenčnih specialit v Pragi.

Solidni zastopniki se iščejo.

Čudovite kapljice sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabi nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše žilodolne bolezni. Prav izvr-

stno vstrežajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na uravici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljatev pa edino v lekarnici Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, v Ljubljani v lekarni U. pl. Trnkoczy G. Piccoli, in Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Poštoj v lekarni Baccarich, v Ajdovščini v lekarni Sapla, v Vipavi v lekarni Guglielmi, v Beljaku dr. Kumpf.

I steklenica velja 30 kr.

NB. Varovati se je treba narsikah balzamov, katere sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec in žice, da nastanejo lahko hudi in nevarni nasledki.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču v Gorici prodaja se po znižani ceni — 1 gld. 30 kr.

Veliki teden

in

VELIKA NOČ,

spisal prof. Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na porzetje. Kdor pa denar že z naročilom vred pošlje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Slavnomu občinstvu

se priporočajo naslednji goriški trgovci, obrtniki, rokodelci in drugi:

Jernej Kopač

na Solkanski cesti 9.

izdeluje

vsakovrstne vošene sveče

Vseh vrst medeno počivo

V Gorici prodaja te

sveče trgovec

A. Urbančič v Gosposki

ulici. — Prodaja jih tudi

Karolina Riesner v

Nunski ulici, ki izde-

luje in prodaja tudi

mrtaške vence, cvetlice

in druge podobne reči.

Anton Urbančič

trgovec poleg Orzana v

Gosposki ulici

prodaja raznovrstno

drobno in manufakturno

blago, sukna in drugo

blago za moške inžen-

ske obleke ter Kopačeve

sveče.

Ivan Druha

na Travniku

ima bogato zalogo vsa-

kovrstnega

USNJA

ter raznega orodja in

potrebščin

za čevljarje

Prodaja na drobno

in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“

za veliko vojašnico

na desnem voglu v ulico

Morelli, toči domača

vina, in ima

DOMAČO KUHNJO

Cene prav zmerne

Anton Jerkič

fotograf v Gorici

v ulici sr. Klare.

Blaž Bitežnik

KAMNOSEK

v Vrtni ulici št. 24, na

dvorščan nasproti pošte,

ima vedno v zalogi

nagrobne spominke,

izdeluje oltarje, kipe,

priznice, vodotoke, itd.

po svojih izvrstnih načrtih

Ivan Howanski

čevljar

v Gosposki ulici med

Orzonom in Urbančičem.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu

ima zalogo

STEINVELDSKE PIVE.

v sodčih in steklenicah

ter

žita, moke in otrobij.

G. Likar

v Gorici

Semeniška ulica št. 10,

PRODAJA mašne in

šolske knjige in sv. po-

dobe, tiskovine za žu-

pauje in duhovnije iz

Hilarijanske tiskarne,

papir za uradno in za-

sebno rabo in razno-

vrstne pisarske in šolske

potrebščine po mogoče

nizkih cenah.

Staroznano gostilnico

„pri Lizi“

v Kapucinski ulici

(Rabatišče) št. 2 ima

zdej v najemu

Franc Bižjak,

ki toči izborna in narav-

na vina, ima dobro

domačo kuhinjo ter sobe

za prenočišča. Cene so

zmerne. — Tukaj je

shajališče Slovencev iz

spodnje Vipavske doline.

Ivan Bajt

krojač

v Nunski ulici št. 14,

v hiši Hilarijanske tis-

karne.

Ivan Cijan

krojač

v Nunski ulici št. 13